

Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
[REDACTED]
Fax (073) 614 11 15
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Advies aan ministerie EZ inzake winningsplan Loon op Zand/ Loon op Zand Zuid
(Vermilion)

[REDACTED]

Op 7 september 2017 ontvingen wij uw verzoek tot het uitbrengen van advies voor het winningsplan Loon op Zand / Loon op Zand Zuid van Vermilion. Op 30 september 2017 heeft het ministerie van Economische Zaken (hierna EZ) een informatiebijeenkomst georganiseerd voor provincie, gemeenten en waterschappen waarin zowel de procedure als het winningsplan zijn toegelicht.

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en TNO hebben ook advies gegeven over het winningsplan. Wij hebben dit advies op 29 september ontvangen. De bevindingen van SodM en TNO hebben wij meegenomen in onze advisering. Hieronder volgt ons advies.

SodM en TNO gaan in hun advies in op de wijze waarop de mate van bodemdaling en de risico's van bodemtrilling zijn berekend. SodM en TNO vinden het aannemelijk dat de verwachte bodemdaling minder dan 1 cm bedraagt en het risico op schadelijke bodemtrilling klein is (risicocategorie 1). Op basis van de bevindingen van SodM en TNO gaan we in ons advies uit van de berekende bodemdaling en risico op bodemtrilling zoals opgenomen in het winningsplan.

Doordat de extra bodemdaling als gevolg van de wijziging op het winningsplan gering is en er sprake is van de laagste risicocategorie voor bodemtrilling achten wij de effecten van bodemdaling en bodemtrilling op infrastructuur, natuur en milieu gering. Wel achten wij het ongewenst dat als gevolg van bodemdaling ook een verlaging van de grondwaterstand optreedt. Wij gaan hier later in ons advies verder op in.

Datum

14 november 2017

Ons kenmerk

C2214411/4269301

Uw kenmerk

DGETM-EO / 17137087

Contactpersoon

Telefoon

Email

[REDACTED]@brabant.nl

Bijlage(n)

1

Natuur en milieu

De provincie Noord-Brabant streeft naar een energievoorziening die vrij is van CO₂-emissie. Daarvoor richten we ons op de productie van duurzame energie. Ook in het nieuwe regeerakkoord is opgenomen dat het verbruik van gas sterk moet worden verminderd. Het is dan in onze ogen een verkeerd signaal om nu in te stemmen met een winningsplan dat een nieuwe boring voorziet naar de bestaande winning. Het plan voorziet in extra gaswinning ten opzichte van het huidige winningsplan. Zoals het IPCC heeft aangetoond heeft gaswinning een indirect (na het benutten van het gas) effect op het klimaat. Hiermee is de gaswinning een potentieel gevaar voor zowel natuur en milieu. Daarnaast is hydraulische stimulatie (fracken) van het gasveld voorzien. Wij vinden dit niet wenselijk gezien de ligging van de winning in de directe nabijheid van het grondwaterbeschermingsgebied Loon op Zand. Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten hebben zich in het recente verleden meerdere malen tegen fracken uitgesproken. Ook ligt fracken zeer gevoelig in de publieke opinie.

Wij adviseren u daarom om niet in te stemmen met de uitbreiding van de winning en de maatregelen die tot doel hebben om meer gas te winnen via de bestaande putten.

Indien u toch besluit geheel of gedeeltelijk in te stemmen met het winningsplan adviseren wij u onderstaande aspecten mee te nemen in de besluitvorming.

Planmatig gebruik van de ondergrond

De huidige winning overlapt met de aardwarmte concessie Tilburg Geertruidenberg (zie kaart in de bijlage) en hetzelfde geldt voor het gasveld Loon op Zand Zuid Prospect. In de Visie op de Ondergrond van de provincie Noord-Brabant heeft het toepassen van aardwarmte (geothermie) de voorkeur boven het winnen van gas. Omdat sprake is van een uitbreiding van de winning in het gebied waarvoor ook een aardwarmte concessie geldt adviseren wij daarom voor Loon op Zand Zuid Prospect als voorwaarde op te nemen dat de gaswinning niet toekomstige winning van aardwarmte in de weg mag zitten.

Luchtkwaliteit

Uit de Vertrouwelijke Bijlagen behorende bij de Actualisatie Loon Op Zand en Loon Op Zand Zuid Winningsplan in gevolge Mijnbouwwet artikel 34 blijkt dat geen toename van emissies van de in bijlage 2 van de Wet milieubeheer genoemde stoffen te verwachten is. Hoewel daarnaar geen expliciet onderzoek is verricht, is voldoende aannemelijk dat de luchtkwaliteit in de nabije omgeving door de aangevraagde activiteiten niet verslechtert.

Geluid

De locatie is gelegen nabij een woonwijk binnen de kern Loon op Zand en een aantal verspreid staande woningen in het buitengebied. Tussen de datum van afgifte van de vigerende vergunning en nu zijn een aantal woningen dichter bij

Datum

14 november 2017

Ons kenmerk

C2214411/4269301

de locatie gebouwd danwel in ontwikkeling. Op het huidige terrein staan een aantal pompen. Met een intensiever gebruik is niet uit te sluiten dat de geluidemissie toeneemt, laagfrequent of tonaal geluid zal gaan optreden hetgeen tot hinder kan leiden.

Omdat er geen akoestische gegevens beschikbaar zijn, kan hier verder geen oordeel over worden gegeven maar kan er slechts aandacht voor dit aspect worden gevraagd.

Datum

14 november 2017

Ons kenmerk

C2214411/4269301

Archeologie

Op de archeologiekarta van Loon op Zand ligt WWS-01 en WWS-02 in een gebied met een hoge archeologische verwachting (onderzoeksplichtig).

Op de winningslocaties is "bebouwing/een installatie" aanwezig en dit blijft ook in de toekomst. Conclusie is dat archeologie, hoewel een locatie een hoge/middelhoge archeologische verwachting heeft, niet bedreigd wordt door de gaswinning, omdat er geen grote ingrepen in de bodem zullen plaatsvinden.

Cultuurhistorie

De erfgoedwaarden boven de grond zijn de cultuurhistorische waarden en staan op de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Brabant.

De bovengrondse delen van de winningslocaties bevinden zich buiten de op de Cultuurhistorisch waardenkaart aangegeven cultuurhistorisch vlakken.

Natuurgebieden en aardkundige waarden

De winning ligt nabij Natura 2000 gebied (zie kaart in de bijlage) dat grotendeels overlapt met de aardkundig waardevolle gebieden. De mogelijke werkzaamheden vinden plaats buiten de Natura 2000 en aardkundig waardevolle gebieden (zie kaart in de bijlage), zodat geen bodemlagen beschadigd worden binnen deze gebieden. De verwachte bodemdaling binnen het aardkundig waardevolle gebied in de omgeving (17-Loonse en Drunense Duinen) zal geen effect hebben op het te beschermen aardkundig waardevolle gebied. Voor dit gebied is het echter ongewenst dat er een grondwaterstands daling optreedt. Daarnaast is een deel van het Natura 2000 gebied ook een natte natuurparel. Op basis van de informatie in het winningsplan is niet duidelijk of de verwachte bodemdaling ook leidt tot een daling van de grondwaterstand. Wij adviseren u om Vermilion bij de monitoring van de bodemdaling ook de grondwaterstanden te laten monitoren en aan te laten tonen dat deze niet dalen.

Bodem en stortplaatsen

Op dit moment is nog niet bekend of aanvullende boringen worden geplaatst. In het gebied zijn geen voormalige stortplaatsen aanwezig. In Loon op Zand is op meerdere plaatsen sprake van bodem- en grondwaterverontreinigingen. Indien nieuwe boringen worden geplaatst adviseren wij de boringen te plaatsen buiten de verontreinigingscontouren om te voorkomen dat als gevolg van de boringen verontreiniging naar diepere bodemlagen kan verspreiden.

Grondwater

De winning ligt nabij het grondwaterbeschermingsgebied Loon op Zand. Vanwege de nabijheid van het grondwaterbeschermingsgebied vragen wij hiermee rekening te houden bij de afdichting en afwerking van de put om te voorkomen dat grondwater bestemd voor drinkwater verontreinigd raakt.

Datum

14 november 2017

Ons kenmerk

C2214411/4269301

Infrastructuur

De bodem is continu in beweging. Tot dusver heeft dit voor de infrastructuur in Brabant nog niet tot problemen geleid. Omdat de bodemdaling als gevolg van de winning van maximaal 1 cm in een groot gebied plaatsvindt zal een op palen gefundeerd kunstwerk net zo veel dalen als de daarop aansluitende weg. In de situatie dat sprake is van ongelijkmatige daling is er wel een risico op schade aan de infrastructuur. Wij verzoeken u om mogelijke risico's op schade aan de provinciale infrastructuur zoveel mogelijk te beperken. We noemen hierbij met name de recent gereconstrueerde N261 in verband met mogelijke zettingen.

Wijze van winning en communicatie

Begin augustus 2017 is bij een van de gaswinningen van Vermilion (Waalwijk Noord, Sprang of Loon op Zand/Loon op Zand Zuid) aardgascondensaat vrijgekomen en in het milieu terechtgekomen. Wij zijn niet op de hoogte gesteld van dit incident en weten ook niet wat de achterliggende oorzaak was. Wij adviseren u aanvullende voorwaarden op te nemen bij instemming met het winningsplan om te voorkomen dat bij de winning Waalwijk-Noord een dergelijk incident kan optreden. Daarnaast willen wij u verzoeken om de procedure bij incidenten aan te passen, zodat niet alleen de betreffende gemeente, maar ook de andere decentrale overheden van een dergelijk incident op de hoogte worden gebracht.

Schade als gevolg van de winning

In het winningsplan is aangegeven dat eventuele schade gemeld kan worden bij Vermilion of het Landelijk Loket Mijnbouwschade. Daarnaast is aangegeven dat de schade door Vermilion zal worden vergoed conform de regels van het Burgerlijk Wetboek. De procedure bij schade en de termijn waarop schade wordt vergoed is niet vermeld. De ervaringen met schade als gevolg van gaswinning in Groningen laten zien dat een goede schaderegeling van groot belang is. Wij verwachten van u dat u zorg draagt voor een goede schaderegeling zodat als sprake is van schade als gevolg van de gaswinning deze via een transparante regeling wordt behandeld en binnen een acceptabele termijn (bv 6 maanden) tot uitkering van de vergoeding leidt.

Samenvatting

Wij adviseren u om niet in te stemmen met het winningsplan vanwege de effecten op natuur en milieu als gevolg van het benutten van gas dat op basis van het winningsplan Waalwijk Noord gewonnen wordt en vanwege het toepassen van hydraulische stimulatie (fracken).

Indien u toch besluit om geheel of gedeeltelijk in te stemmen met het winningsplan adviseren wij u het volgende mee te nemen bij de besluitvorming:

- Eventuele nieuwe boringen te plaatsen buiten bestaande grond en grondwaterverontreinigingen;
- Naast de monitoring van de bodemdaling ook de grondwaterstanden te monitoren en aan te tonen dat de grondwaterstanden niet dalen met name voor de natuur en aardkundige waarden;
- Voorwaarden op te nemen om te voorkomen dat nieuwe incidenten optreden zoals het incident in augustus 2017 met aardgascondensaat;
- Voorwaarden op te nemen ten aanzien van de wijze waarop de put wordt afgewerkt na beëindiging van de winning om te voorkomen dat het grondwater bestemd voor drinkwater ten noorden van de winning verontreinigd raakt.
- Voorwaarden op te nemen om het risico op schade aan bebouwing, instructuur, natuur en milieu zoveel mogelijk te beperken en zorg te dragen voor een goede schaderegeling en schadeprocedure.
- Niet in te stemmen met hydraulische stimulatie.

Datum

14 november 2017

Ons kenmerk

C2214411/4269301

Daarnaast adviseren wij u de procedure bij incidenten aan te passen zodat alle decentrale overheden geïnformeerd worden bij het optreden van een incident.

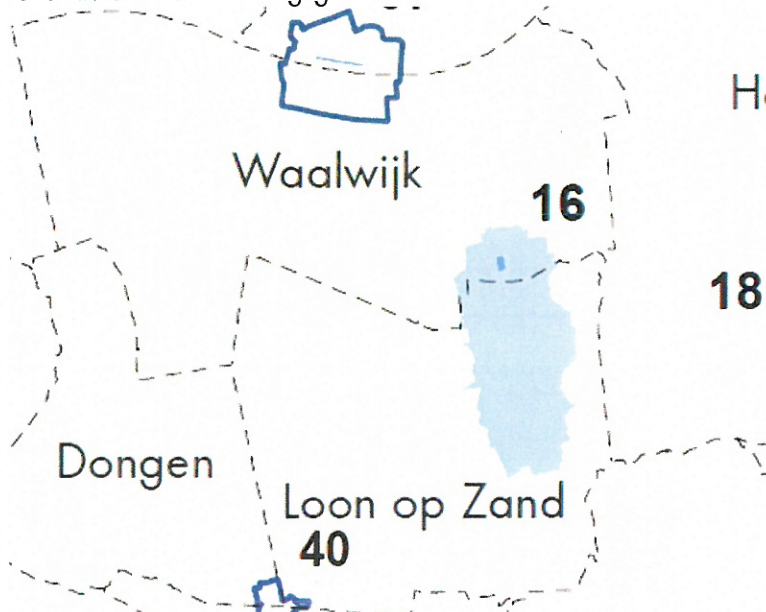
Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Bijlage 1: kaarten

Grondwaterbeschermingsgebied

Legenda

- Waterwingebied
- Boringsvrije zone
- Grondwaterbeschermingsgebied, 25-jaarzone
- Grondwaterbeschermingsgebied, 100-jaarzone
- Gemeentegrens
- Provinciegrens
- Rijksgrens

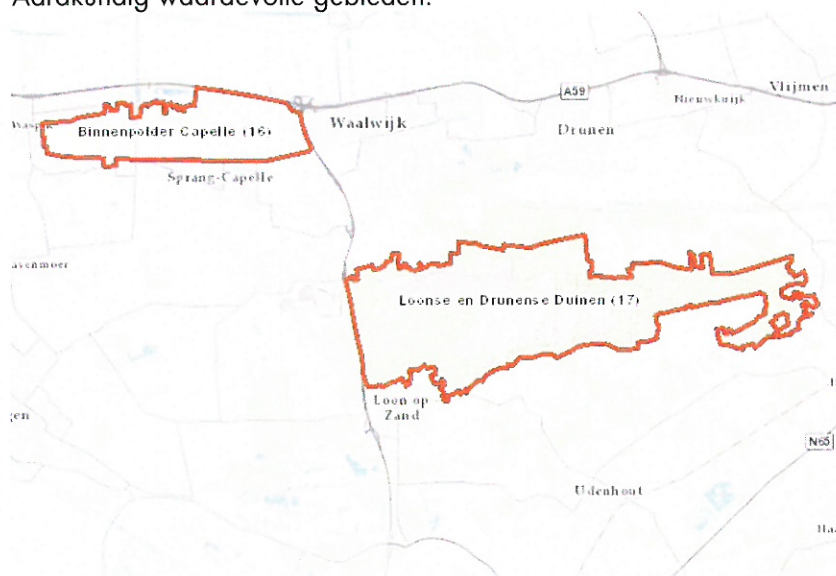
Datum

14 november 2017

Ons kenmerk

C2214411/4269301

Aardkundig waardevolle gebieden:

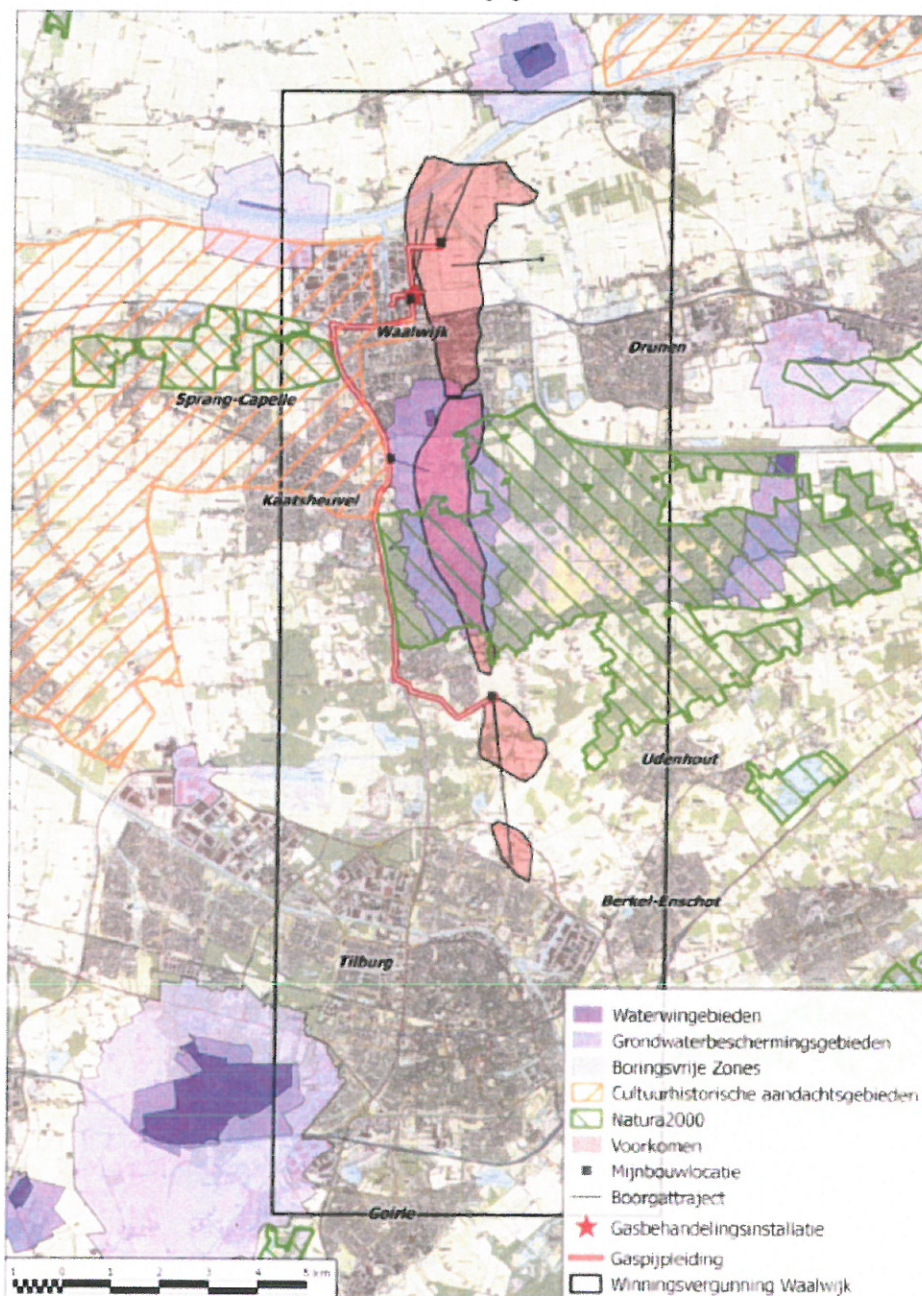
Natura 2000 en grondwaterbeschermingsgebied

Datum

14 november 2017

Ons kenmerk

C2214411/4269301

Figuur 4-6: Beschermd zones in en rond de winningsvergunning Waalwijk.

